
**Újabb díszdoktorvesztés: Prof. Dr. Dr. h.c. Peter
Bülow magán-, és kereskedelmi jogász, a Trieri
Egyetem tanára, a Miskolci Egyetem
díszdoktora**
Prugberger Tamás*

<https://doi.org/10.32980/MJSz.2025.1.187>

Szomorúan ért engem több oktatótársammal együtt Peter Bülow halálhíre, aki 1992-ben lett a Miskolci Egyetem jogi karának díszdoktora, azt követően, hogy az akkori dékánunkkal, Horváth Tibor büntetőjog professzorunkkal egy, a Trieri Egyetemen tartott gazdasági büntetőjogi témájú konferencián összeismerkedtek és mindketten hasonló gazdasági jogi visszaélésekről tartott előadást, csak míg az akkori dékánunk a kérdés büntetőjogi vetületét, addig Prof. Bülow annak magánjogi vetületét elemezte. Nem sokkal ezt követően Horváth Tibor meghívására Miskolcra érkezett, ahol a dékán kérelmére Novotni Zoltán, a Civilisztikai Jogi Intézet igazgatója gondoskodott tudományos és vendégoktatói programjáról, ki megkért engem, mint az intézethez tartozó agrár-, és munkajogi tanszék vezetőjét, hogy segítsék vendégünk hallgatóknak szánt előadásainak, valamint a bankjogi és a fogyasztóvédelmi témakörből egy vitaelőadást a civilisztikai intézeten belül megszervezni. A vitafórum indító előadását Bülow professzor tartotta a fogyasztói hitellel kapcsolatos európai közösségi irányelvről, amelyet Németországnak érdemileg az implementáció során nem kellett nemzeti szabályozását módosítani, mert az összhangban volt az irányelvvel. Rámutatott, hogy a fogyasztási célra felvett hitelt a szerződéses lejárat határidő előtti indokolt okafogyottá válás miatti a hitelösszeg visszafizetése, vagy fel sem vétele mellett mentesül a hitelfeltevő a lejárat kamatok arányos visszafizetése alól. Az előadást komoly érdeklődést kiváltó információs megbeszélés követte, mivel Magyarországon ismeretlen volt ez a sajátos hitelforma, mivel még messze voltunk az Európai Közösséghez történő csatlakozásunktól. Nem sokkal ezt követően kaptam Bülow professzortól meghívást a Trieri Egyetemre, ahol a magyarországi termőföld-tulajdoni és munkajogi

* Professor emeritus, Miskolci Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Civilisztikai Tudományok Intézete.

szabályozás rendszerváltást követő módosulásáról tartottam több előadást és kaptam lehetőséget kutatásra is. Ekkor hozott össze Bülow professzor Pof. Dr. Rolf Birkkel, az Egyetem által az Európai Gazdasági Közösséggel együtt fenntartott Európai Munkajogi és Munkaügyi Intézet igazgatójával, aki szintén egyetemünk díszdoktora lett, és aki sajnos szintén már nincs az élők sorában. Kettőjük segítségével kaptam miskolci professzorkollegámmal, Gáspárdy László polgári eljárásjogi professzorral három hónapos DAAD. kutatási ösztöndíjat, két évvel később pedig a tavaszi szemeszterre vendégprofesszori meghívást. E két trieri professzoron keresztül alakult ki az a mindmáig fennálló oktató-, és hallgató cserében megnyilvánuló együttműködési kapcsolat, amely jelentős mértékben hozzá segített karunkat ahhoz, hogy a doktoranduszok közül azokat, akik tudományos gyakornokként bent maradtak a karon, trieri tanulmányi útjaikon alapos felkészítést kaptak a német és az összehasonlító magánjogból és pénzügyi, valamint kereskedelmi jogból. Így többek között az én akkori doktorjelöltem, és a mostani dékán, Prof. Dr. Csák Csilla is, aki egyúttal utódom lett a tanszék vezetésében. Így vált érdemei elismerésével Birk professzort megelőzően Bülow professzor egyetemünk díszdoktorává, akinek néhai rokonelődje az a híres német dirigens, aki Wagner Richard karnagya, és Liszt Ferenc lányának, Kozimának első férje volt.

Röviden bemutatva Bülow professzor tudományos és oktatói életútját, 141-ben született Berlinben. Édesapja banktisztviselő, fiútestvére újságíró, húga pedig szociológia professzor volt Hamburgban. A család, miként ezt Bülow prof. elmondta, a világháborút követően nagy nyomorban élt. Csalánt szedtek és abból készítettek levest és főzeléket, fűtetlen lakásban éltek hónapokon keresztül és így tovább. Minthogy az apját áthelyezték Frankfurtba, az ottani egyetem gyakorló gimnáziumában tanult és érettségizett 1962-ben. Ezt követően két éves katonai szolgálat a tengerésznél. Leszerelését követően beiratkozott a Müncheni Egyetem Egyetem Jogi Karára, majd tanulmányait a negyedik szemesztert követően a Majnafrankfurti Egyetemen folytatta, és itt tette le az első államvizsgát 1969-ben, míg a második államvizsgát a gyakornoki ideje (Referendarzeit) letelte után 1972-ben Wiesbadenben a tartományi jogi szakvizsgabizottság előtt. Ugyancsak abban az évben promovált bankjogi dolgozatával Benvenuto Samson darmstatti professzornál. 1972 és 1982 között önálló ügyvéd Majnafrankfurtban, főleg pénzügyi jogvitákban való képviselőre szakosodva. Ez alatt az idő alatt egyúttal tudományos munkatárs a Darmstatti Műszaki Egyetem jogi Tanszékén Prof. Dieter Schulz mellett. Ezen az egyetemen védte meg habilitációs értekezését és tartotta meg habilitációs előadását versenyjogi és fúziós kontrol témakörből és nyert „venia legendit” 1981-ben. 1982-ben professzori meghívást kapott az újonnan alakult Trieri Egyetem polgári jogi tanszékére és ezzel párhuzamosan a Sarbükkeni Egyetem Jogi Karától a kereskedelmi és a gazdasági jog oktatására. Ettől kezdve felhagyott az ügyvédi tevékenységével és jól bejáratott irodáját feleségre Dr. Brigitte Glatzelügyvéd társára hagyta, aki nálam promovált a Miskolci egyetemen. Eközben férje 1988 és 1990 között prodékán és dékán a Trieri Jogi Karon. Időközben meghívást kapott a kreiswaldi, majd a oderai frankfurti jogi kartól, a freibergi, és az acheni műszaki egyetem jogi tanszékére. E meghívásokat azonban nem fogadta el és maradt a Trieri Egyetemen egészen 2006-ban bekövetkezett nyugdíjazásáig, ahol azonban

megbízott oktatóként továbbra is tanított és részt vett az egyetem kutatási tevékenységében. Ezzel együtt szakirodalmi munkásságát is folytatta egészen az 2010-es évek végéig.

Szakirodalmi munkássága mind a mennyiségét, mind a minőségét imponálóan kiemelkedő és elismert a német szakmai körökben. Három tankönyve jelent meg. Egyet a hitebiztosítási jogról, mely kilenc kiadást ért meg, egyet a kereskedelmi jogról hét kiadással, ahol a hetediket volt tanítványával Markus Artz biedefeldi professzorral együtt, ki Miskolcon is tartott meghívásomra előadást, egyet pedig a fogyasztói magánjogról ugyancsak Artz-al, mely hat kiadást ért meg. 1982 és 2009 között mintegy 13 nagyobb jelentőségű kézikönyve, nagy mennyiségű címszó a Gazdaságjogi Lexikonban, kézikönyve jelent meg tőle részben társszerzőkkel az árú-eredet-, és tulajdonság-megjelölési jogról (Kennzeichnungsrecht), a kereskedelmi ügyleti vétkeiségi jogról, a tőkepiacról és a bankjogról, a fogyasztói hiteljogról és a fogyasztóvédelem magánjogáról, a rájuk vonatkozó bírói gyakorlat bemutatásával, többnyire a már említett tankönyveivel együtt a C. F. Müller heidelbergi Jogi Kiadónál, részben pedig a neuwiedi Luchterhand Kiadónál. Mindezek mellett mintegy 5 polgári jogi, 23 kereskedelmi jogi, 25 gazdasági-, és versenyjogi, 6 élelmiszerjogi tanulmánya jelent meg jogi szakfolyóiratokban. Ezen kívül közel 60 könyvrecenziót és kritikát, 40 gazdaság-, és bankjogi ítéletelemzést tett közzé. Valamennyi munkáját az európai, valamint a frankofon jogrendszerrel összevetésben írta meg.

Halála nemcsak a német, hanem a karunk által művelt jogtudomány számára is komoly veszteség, mivel egészen a covid megjelenését megelőző évig, vagyis 2019-ig kapcsolatunk tartósan fennállt vele, amiből sokat tudtunk hasznosítani. Liber Amicus! Sic Tibi terra levis.
